

Moet HEVO bij KBO-Brabant blijven, een afweging

Inleiding

HEVO is een afdeling van KBO-Brabant. HEVO-leden zijn daardoor automatisch lid van KBO-Brabant tenzij betrokkene vooraf heeft aangegeven lid te zijn van een andere ouderenbond of via een andere afdeling al lid is. Het lidmaatschap van KBO-Brabant kost € 11,93 per jaar (2018). Dit bedrag maakt onderdeel uit van de contributie van HEVO van € 27.

De missie van KBO-Brabant is om “met de Kringen en afdelingen te zorgen voor ontmoeting en individuele en collectieve belangenbehartiging van senioren in het algemeen en van zijn leden in het bijzonder. Op deze wijze wil KBO-Brabant zich inspanssen voor een volwaardige plaats van senioren in de samenleving”. De missie van HEVO luidt: “Seniorenvereniging HEVO Rosmalen werkt eraan dat senioren kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. HEVO doet dat door activiteiten op het gebied van ontmoeting, ontspanning, voorlichting, ondersteuning en activering.”

Deze notitie wil een bijdrage leveren aan de interne discussie: wel of niet aangesloten blijven bij KBO-Brabant.

Waarom de afweging?

Het lidmaatschap van KBO-Brabant is individueel. Als je al onze individuele contributies bij elkaar optelt, dragen we met zijn allen dus ruim € 31000 per jaar bij aan KBO-Brabant (2018). In de algemene ledenvergaderingen van de afgelopen jaren is een steeds terugkerende vraag van een aantal leden: waarom zijn wij nog aangesloten bij KBO-Brabant en wat krijgen we daarvoor terug?

Ook binnen het bestuur van HEVO bestaan al jaren twijfels over die vraag. Zo vraagt het bestuur zich af of de belangenbehartiging bij KBO-Brabant nog wel goed belegd is, of HEVO en KBO-Brabant qua cultuur en identiteit nog wel bij elkaar passen en of wat we van KBO-Brabant krijgen, opweegt tegen het totaal van de afdracht van onze leden.

Deze twijfels liggen ten grondslag aan de teksten hierover in de jaarstukken.

In het door de alv vastgestelde beleidsplan 2017-2020 staat over KBO-Brabant onder meer: *“Wij zouden graag zien dat KBO-Brabant zich voornamelijk richt op de collectieve belangenbehartiging op landelijk en provinciaal niveau en daartoe in te zetten acties en instrumenten. Dat achten wij een essentiële taak vanuit het oogpunt van behartiging van de belangen van de individuele leden. Daar past ook een aanbod van ledenvoordeel bij. Voor deze functie gaan we uit van het solidariteitsbeginsel. Als het gaat om leveringen en diensten*

zouden we toe willen naar een stelsel waarbij de afdeling kan bepalen of ze die wil afnemen of niet. Wij verwachten dan van KBO-Brabant dat ze concurrerend is met andere aanbieders. De kosten van de afgenomen leveringen en diensten worden belast bij de afdelingen. Deze stelselwijziging heeft gevolgen voor de hoogte van de contributie van KBO-Brabant en de eigen exploitatie (bij wie kopen we leveringen en diensten in?).”

In het werkplan 2018, dat vastgesteld werd in de ALV in mei 2018 (HEVO Actueel, 24 april 2018, blz. 34/35) wordt dit nader uitgewerkt. Uiteindelijk is op basis van die tekst door de ALV besloten voor de komende periode twee sporen te volgen:

- *Op basis van de evaluatie van KBO-Brabant samen met een aantal andere afdelingen/kringen binnen KBO-Brabant actief bekijken of we van binnenuit kunnen komen tot een wezenlijk ander inhoudelijk en financieel functioneren.*
- *Zorgvuldig onderzoeken wat het betekent als HEVO zelfstandig, dus zonder KBO-Brabant, verder gaat. We gaan daartoe na wat de financiële en juridische consequenties zijn van een opzeggen van ons lidmaatschap, wat dat betekent voor onze leden en hoe we eventuele nadelige gevolgen daarvan kunnen ondervangen.*

Wat krijgen we van KBO-Brabant?

Op basis van ons lidmaatschap krijgen we van KBO-Brabant:

- Belangenbehartiging op landelijk en provinciaal niveau en ondersteuning bij belangenbehartiging op lokaal niveau.
- Omdat we een afdeling zijn van KBO-Brabant en daarmee iedereen lid is van KBO-Brabant, wordt de ledenadministratie via Leaweb centraal bij KBO beheerd. In het verlengde van de ledenadministratie verstrekt KBO-Brabant ledenpassen.
- We kunnen gebruik maken van een pakket voor de financiële administratie.
- KBO-Brabant betaalt in een collectief contract onze verplichtingen aan Buma/Stemra,
- We zijn aangesloten bij een aantal verzekeringen (Bestuurdersaansprakelijkheid en WA).
- KBO-Brabant verzorgt opleidingen voor onze ouderenadviseurs en belastinginvulhulpen. Tot 2018 werden die door de provincie betaald middels een subsidie aan de VBOB. Inmiddels vergoedt de provincie die kosten niet meer maar neemt de gemeente die vergoeding over. Nu wordt de subsidie uitgekeerd aan de Kring. Desgewenst betaalt de gemeente die rechtstreeks aan HEVO.
- We kunnen een beroep doen op KBO-Brabant voor juridisch advies.
- De leden ontvangen het tijdschrift ONS en kunnen voordeel krijgen op bijvoorbeeld inkoop van energie en zorgverzekeringen.
- KBO-leden kunnen deelnemen aan activiteiten zoals zingevingsdagen en reizen.
- Voor onze leden kunnen we als blijk van waardering KBO-spelden aanvragen (tegen betaling).

Waar richten zich onze bezwaren tegen?

Allereerst op de belangenbehartiging. We constateren dat de belangenbehartiging op provinciaal niveau niet meer relevant is omdat de provincie op het sociaal domein een beperkte taak heeft en daarbinnen geen specifiek ouderenbeleid voert. Op het lokale niveau van de gemeente 's-Hertogenbosch krijgt de belangenbehartiging gestalte via de seniorenraad waarin HEVO deelneemt. Daarnaast is er de KBO-Kring gemeente 's-Hertogenbosch waarin alle afdelingen van KBO-Brabant binnen de gemeente vertegenwoordigd zijn. De Kring heeft geen zelfstandige adviesrol richting gemeente maar laat dit lopen via de seniorenraad. Waarbij wel wordt aangetekend dat deze raad zich aan het oriënteren is op zijn functioneren. Los daarvan heeft het bestuur van HEVO goede ingangen bij het gemeentebestuur en willen we die positie met het oog op de belangen van de Rosmalense senioren meer gaan benutten.

Waar het gaat om belangenbehartiging op landelijk niveau heeft KBO-Brabant als provinciale speler weinig impact. Andere bonden zoals ANBO en KBO/PCOB hebben meer invloed. Weliswaar werkt KBO-Brabant samen met een aantal overkoepelende organisaties die thema's behartigen die senioren aangaan (bijvoorbeeld de pensioenen) maar het uiteindelijke effect op de politieke besluitvorming op landelijk gebied is marginaal. Al een aantal jaren pleiten we voor een vergaande samenwerking dan wel fusie met (voorheen) Unie KBO en PCOB. Voorlopig is zo'n proces echter niet in beeld.

Naast de gebrekkige belangenbehartiging ervaren we nog andere problemen.

We ervaren KBO-Brabant in woord en daad als behoudend en eenzijdig georiënteerd op de katholieke identiteit (lees ook het werkplan van KBO-Brabant 2019). Rapporten en adviezen van binnenuit over structuur, naam en financiering hebben niet geleid tot veranderingen. Dat hangt ook samen met de logge interne getrapte structuur (afdeling, kring, kringraad, regio, alv). HEVO staat open voor alle gezindten. Dat komt ook tot uiting in onze statuten, onze bestuurssamenstelling, ons ledenbestand en onze vieringen. HEVO werkt voortdurend aan vernieuwing en aan imagooversterking maar ervaart dat een aantal potentiële leden het directe lidmaatschap van KBO-Brabant als een onoverkomelijke drempel ervaart om lid te worden van HEVO.

En tenslotte hikken we ook aan tegen de kosten. Zoals aangegeven dragen we met elkaar € 31.000 af aan KBO-Brabant. Onze leden krijgen daarvoor: belangenbehartiging, het blad Ons, kortingen en deelname aan activiteiten. Als afdeling krijgen we diensten. We hebben berekend wat die diensten ons zouden kosten als we ze niet via KBO-Brabant zouden krijgen. We komen dan uit op een bedrag van maximaal € 8.000 per jaar: boekhoudpakket € 1000.=, ledenadministratiepakket € 1500.=, ledenpassen € 1400.= (deels eenmalig), verzekeringen € 180.=, Buma/Stemra € 1800.=, diversen € 2120.=). Dat betekent dat we met zijn allen zo'n € 23.000 bijdragen voor belangenbehartiging en het blad Ons. Ofwel: van de € 11,93 gaat zo'n € 9 naar belangenbehartiging. Hierboven hebben we aangegeven dat naar ons gevoelen het resultaat daarvan beperkt is.

Wat hebben we gedaan tot heden?

Spoor 1

Inmiddels heeft het bestuur gesprekken gevoerd met de voorzitter en de directeur van KBO-Brabant en met andere afdelingen en kringen. HEVO heeft daarin aangegeven dat wij, ter wille van een adequate belangenbehartiging, toe zouden willen naar één landelijke

organisatie voor senioren die daadwerkelijk een vuist kan maken. Het gaat bij de belangenbehartiging immers alleen nog om het landelijke niveau. De provincie heeft zich grotendeels teruggetrokken van het sociaal domein en voert geen specifiek ouderenbeleid. De beïnvloeding van de gemeente kunnen we zelf.

Verder hebben we een splitsing bepleit van belangenbehartiging enerzijds en het leveren van producten en diensten anderzijds. De belangenbehartiging zou dan collectief georganiseerd en gefinancierd moeten worden en de producten en diensten zouden naar behoefte kunnen worden afgenomen en betaald. Daarnaast hebben we onze zorgen geuit over de conservatieve cultuur van KBO-Brabant en over het vasthouden aan de katholieke identiteit waardoor er geen open houding is naar andere gezindten. En tenslotte is de voorzitter van HEVO voorgedragen voor benoeming in de commissie Beleid van KBO-Brabant.

Daarnaast heeft de in spoor één (bladzijde 2) bedoelde evaluatie binnen KBO-Brabant plaatsgevonden. HEVO heeft uitgebreid gereageerd op het verschenen evaluatierapport en die reactie ook in de KBO-Kring gemeente 's-Hertogenbosch bepleit. We moeten vaststellen dat al die acties weinig steun gekregen hebben en dus ook niet geleid hebben tot serieuze beleidswijzigingen bij KBO-Brabant. Hoewel de nieuwe voorzitter en de directeur de indruk wekken open te staan voor een aantal ideeën van HEVO, lijkt er binnen de vereniging weinig draagvlak te bestaan voor fundamentele wijzigingen.

Spoor 2

Met het oog op de interne discussie hebben we inmiddels ook spoor twee uitgewerkt. Wat zou het betekenen als HEVO zelfstandig, dus zonder KBO-Brabant, verder zou gaan? Om dat helder te krijgen hebben we nagegaan wat de juridische, financiële, praktische en organisatorische consequenties zijn van een opzeggen van ons lidmaatschap. Wat dat zou betekenen voor onze leden en hoe zouden we eventuele nadelige gevolgen kunnen ondervangen.

Dat levert het volgende beeld op.

HEVO is een zelfstandige vereniging met eigen statuten, rechtsreeks aangesloten leden, een eigen jaarrekening, een eigen bestuur, en dergelijke. In de statuten is de verbinding met KBO-Brabant niet opgenomen (ook nooit geweest). Aan een opzeggen van onze deelname aan KBO-Brabant zijn dus geen juridische consequenties verbonden.

Financiële consequenties zijn er wel. Zoals eerder aangegeven betalen onze leden via HEVO samen ruim 31.000 euro contributie aan KBO-Brabant. Als we ons lidmaatschap beëindigen, valt dat bedrag vrij. Daar staan voor HEVO echter ook kosten tegenover. Hiervoor is aangegeven dat we die kosten schatten op € 8.000 euro per jaar (bladzijde 3).

Voor de individuele leden betekent het dat ze niet meer het tijdschrift Ons ontvangen en ze niet meer kunnen deelnemen aan de activiteiten van KBO-Brabant. De collectieve korting op energie bij Energiebesteding kan, zo leert navraag, gecontinueerd worden. De kortingen bij ziektekostenverzekeringen zullen van overheidswege beperkt en gewijzigd worden. Nader overleg moet uitwijzen wat hiervoor straks de mogelijkheden zullen zijn.

Praktisch en organisatorisch zijn er aan een opzeggen van ons lidmaatschap slechts beperkte consequenties verbonden. Zo moeten we zelf HEVO-pasjes laten maken maar de feitelijke

kortingen bij de winkels in Rosmalen en omgeving regelen we nu ook al zelf. Daar verandert dus niets aan.

Wat te doen met de vrijvallende contributie?

In principe dient de vrijvallende contributie terugggegeven te worden aan de leden. Dat zou betekenen dat onze contributie wordt verlaagd met € 11,93. Daarmee zou de contributie op jaarbasis (prijspeil 2018) € 15 bedragen. Hiervoor is al aangegeven dat ook sprake is van extra kosten tot een bedrag van € 8.000. Om die op te vangen zou de contributie dan weer met ca € 4 worden verhoogd moeten worden.

We kunnen echter beter redeneren vanuit de collectieve afdracht van € 31.000. Het na aftrek van de kosten voor bepaalde leveringen ad € 8.000 vrijvallende bedrag van € 23.000 per jaar zou dan deels besteed kunnen worden aan het verlagen van onze contributie en deels aan het huren van extra ruimte voor clubs die willen uitbreiden maar waarvoor we in De Ontmoeting geen plaats meer hebben en voor clubs voor wie de huidige ruimte niet erg geschikt is. Nieuwe plannen en groei van clubs worden nu immers vaak belemmerd door onvoldoende beschikbare ruimte. Voorts zouden die middelen voor een deel gestort kunnen worden in een fonds voor groot onderhoud en voor eventuele nieuwe huisvesting op termijn. Daarnaast zouden er middelen vrijvallen voor nieuw beleid. En kunnen we op deze wijze verhoging van de contributie om voornoemd nieuw beleid te financieren voorkomen. Als we de totale HEVO-contributie terugbrengen naar € 25 per jaar zou voor die genoemde posten € 17.800 per jaar beschikbaar zijn.

Wat betekent opzeggen voor KBO-Brabant en voor de Bossche afdelingen?

KBO-Brabant zou op een ledental van 128.000 de 2.600 leden van HEVO verliezen. Op een begroting van bijna € 1,5 miljoen derven ze dan een inkomst van € 31.000. Dat is bedrijfseconomisch te overzien. Een afscheid van HEVO betekent echter wel dat de grootste afdeling vertrekt. Dat zou kunnen leiden tot navolging bij andere afdelingen die ook ontevreden zijn.

Op het niveau van de Kring 's-Hertogenbosch leidt het tot een verlaging van de uitkering vanuit KBO-Brabant aan de Kring van zo'n € 2.600. Ook verliest de Kring de vertegenwoordiging en kennis van een substantieel deel van de senioren uit onze gemeente. Vanuit de Kring wordt dan ook een beroep gedaan op onze solidariteit. Dit gemis is echter goed op te vangen door met deze afdelingen te blijven samenwerken in het kader van de seniorenraad.

De afweging

Al met al gaat het dus om inhoud, cultuur en logge structuur van KBO, om de beperkte positie op het gebied van belangenbehartiging en om de kosten-batenverhouding en de daaraan gekoppelde financieringsstructuur.

Op grond van het huidige beleid en de gang van zaken binnen KBO-Brabant valt te concluderen dat het niet waarschijnlijk is dat KBO-Brabant op deze punten binnen een redelijke termijn de organisatie wordt die wij zouden wensen. Bovendien kunnen we concluderen dat een opzeggen van ons lidmaatschap financieel voordelig is (vrijvallende middelen waarover de alv beslist). Organisatorisch betekent het nieuwe activiteiten maar de uitvoering zal (waarschijnlijk) niet tot onoverkomelijke problemen leiden.

Toch wil het bestuur deze beslissing niet zomaar nemen. Lid zijn van een koepel is immers ook iets principiëels. Het gaat naast de praktische en organisatorische kwesties ook om solidariteit en belangenbehartiging. Een grote vereniging zoals HEVO is goed in staat zijn eigen zaken te regelen maar de kleinere afdelingen kunnen dat soms niet of hebben er grote moeite mee. Die hebben de steun van zo'n koepelorganisatie nodig.

Binnen de gemeente 's-Hertogenbosch kunnen we, al of niet via de Seniorenraad, nauw samenwerken met onze collega seniorenorganisaties (waaronder afdelingen van KBO) met name waar het de belangenbehartiging naar de gemeente betreft.

Voorts kunnen HEVO-leden, die dit belangrijk vinden, lid worden bij een van twee organisaties die wel landelijk opereren te weten KBO/PCOB (€ 37.50 per jaar) of ANBO (€ 42.50 per jaar). Of men kan zich aansluiten bij een andere Bossche afdeling Zij krijgen dan ook het magazine van die organisatie. (Het zou wenselijk zijn als ook KBO-Brabant zo'n persoonlijk lidmaatschap zou willen overwegen).

Wanneer onze vereniging hecht aan belangenbehartiging op landelijk niveau via een ander dan KBO-Brabant zou ook nog gedacht kunnen worden aan aansluiting bij KBO/PCOB na hun fusie. Het is namelijk denkbaar dat zij hun christelijke identiteit dan gaan verlaten en een andere naam gaan kiezen. Op dit moment kan dat echter niet. Als we dat in een later stadium alsnog zouden overwegen, heeft dat uiteraard financiële gevolgen. Hoe groot die zullen zijn, is nog niet bekend maar dat zal zeker niet minder zijn dan nu bij KBO-Brabant.

Proces

Alles afwegend vindt het bestuur dat het nu tijd is voor een beslissing. Omdat de kwestie "wel of niet KBO-Brabant" alle leden raakt -u bent immers individueel lid van KBO-Brabant - wil het bestuur zoveel mogelijk leden bij deze besluitvorming betrekken. Voor een zorgvuldige besluitvorming is op de eerste plaats informatie nodig over wat het lidmaatschap en het afdelingschap inhouden en wat de voors en tegens van een eventuele beëindiging van onze relatie met KBO-Brabant zijn. Dat hebben we in een deze notitie beschreven. Deze uitgebreide notitie staat op onze website en is ook op papier te krijgen. Bij de HEVO-Actueel is een verkorte versie gevoegd. Daarnaast organiseren we informatiebijeenkomsten (15 november om 14.00 uur en 19 november om 19.30 uur). Na de informatiebijeenkomsten formuleren we een voorgenomen besluit. Dat voornemen leggen we in een schriftelijke vraag voor aan de leden. We vragen dan een ja of een nee. Op basis van de uitkomst van dit "raadplegend referendum" formuleren we een voorstel voor de algemene ledenvergadering van 9 april 2019. De algemene ledenvergadering neemt het definitieve besluit.

1 november 2018

Het bestuur van HEVO